

Diskrimination

sep 4, 2021 | Carlsens Klumme

Jan Carlsen

DBU Diplominstruktør og medlem af DBUs lovgruppe samt klummeskribent

04-09-2021

Let revideret og først bragt 6. september 2019

Det er relativt sjældent, at diskrimination er et tema på de danske tilskuerpladser – i hvert fald så meget, at det kommer til at stjæle billedet – men anderledes ser det ud andre steder i Europa. I takt med, at man bevæger sig længere sydpå eller østpå, synes temaet at være ét, der stikker sit grimme hoved mere og mere frem. Senest har der af ting, som jeg har registreret, været et par tilfælde i den franske Ligue 1 med enten tilråb af diskriminerende karakter eller med bannere, der havde en tekst, hvis indhold ikke var til at tage fejl af. Herhjemme blev det især et tema omkring tilråbene til Victor Fischer i sidste sæson, og det er værd at huske på, at godt nok refererer man ofte til fænomenet som 'racisme', men det gælder i virkeligheden alle former for diskrimination: det være sig på grund af hudfarve, religion, køn, seksualitet, udseende, hjemstavn, hårfarve osv. osv.

I relation til fodbolddloven var det hidtil ikke beskrevet nærmere, hvordan man som dommer skal gå frem – der er kun den helt brede formulering i paragraf 5, der giver dommeren ret til standse, udsætte eller afbryde en kamp på grund af en hvilken som helst uvedkommende indblanding udefra, og så er der lidt om spillernes udstyr, som ikke må indeholde politiske, religiøse eller personlige slogans, udsagn eller billeder. Men der findes faktisk et sæt guidelines, som FIFA er kommet med, og som omhandler de situationer, hvor dommeren er nødt til at tage stilling til diskrimination af en karakter, som man bare ikke kan overhøre, og som de pågældende ofre oplagt følger sig generet og påvirket af. Hvis en enkelt tåbe står og siger abelyde, har man normalt tillid til, at ham klarer de omkringstående eller sikkerhedspersonale, men det er de mere omfattende råbekor, bannere eller fysiske handlinger (i tidligere tider handlede det meget kast af bananer på banen, og vi har da også haft et par døde rotter i Brøndby som det mest spektakulært sørgelige herhjemme – og så i øvrigt ingen nævnt, ingen glemt). Det er afgørende at understrege, at dommerne selvfølgelig ikke skal skabe problemer eller optrappe situationen – det sædvanlige mantra om ikke at skride ind over for 'bagatelagtige eller tvivlsomme forseelser' gælder også her – og oftest vil dommeren jo være så koncentreret om, hvad der foregår på banen, at forholdene udenfor ikke registreres i samme omfang.

FIFAs guidelines, som senest blev genopfrisket den 25. juli 2019 i det ikke specielt opsigtsvækkende navngivne 'Cirkulære 1682', er i princippet gældende for samtlige forbund under FIFA, og f.eks. herhjemme i alt fra Superligaen til Serie 6, for nu at trække det hårdt op. Så selv om de fysiske rammer omkring kampen kan give en god del forskel på, hvordan det rent praktisk implementeres – om man står på et stadion med plads til 40.000 tilskuere eller ude på marken, med eller uden snor om – er der måske lige god grund til at genopfriske, hvad det egentlig går ud på.

På opfordring fra 'systemet' har vi faktisk i år skrevet det ind i Fodbolddloven under 'Internationale fortolkninger og danske afgørelser' (for selve lovteksten kan vi i sagens natur ikke røre ved) – men nu har man i det mindste et sted at referere til, så vi ikke hver gang skal ud og lede efter det berømmelige cirkulære 1682.

Egentlig er det relativt simpelt. Proceduren består af tre trin, som stille og roligt eskalere virkemidlerne – i allerværste konsekvens ved, at man afbryder kampen endeligt og går hjem.

I den meget korte udgave er der

- Trin nr. 1: stop kampen og få sendt en meddelelse over eventuelle højtalere, hvor man advarer om mulige konsekvenser (ganske som vi kender det ved kanonslag o.l.)
- Trin nr. 2: afbryd kampen midlertidigt og send spillerne i omklædningsrummet (f.eks. 5-10 minutter), indtil der er faldet ro på, og der om muligt har været endnu en højtalermeddelelse.
- Trin nr. 3: afbryd kampen endegyldigt.

Dette **meget sjældne** trin 3 – i langt de fleste tilfælde indfinder der sig en vis grad af fornuft senest efter trin 2 – skal **ubetinget** afstemmes med den sikkerhedsansvarlige til kampen og eventuelt politi, stadig forudsat at der er sådanne personer til stede. At slippe en større flok tilskuere løs efter en afbrydelse af kampen kan jo give andre sikkerhedsmæssige problemer.

Før man som dommer overhovedet overvejer trin 1, vil det være en rigtig god indikation at aflæse spillernes reaktioner. Hvis det ikke generer dem, bør det heller ikke genere dommeren. Hvis man omvendt når dertil, hvor spillere er ved at forlade banen i protest, er der god grund til at skride ind.

Da vi senest instruerede dommerne i dette (det var efter Fischer-sagen) gjorde vi et pænt stort nummer ud af, at dette skulle opfattes som en vejledning, hvis man pludselig står i en situation, hvor en indgriben ikke kan undgås – for at sikre, at der blev en nogenlunde ensartet håndtering. Det var ikke en opfordring til at gå ud og lede efter problemerne. Alfa og omega er at holde hovedet koldt trods eventuelt pres fra medier og andre interessenter. Det ulyksalige er jo, at sådanne ting har det med at snige sig fra elitefodbolden ned i breddefodbolden, og i mere ydmyge rammer er det måske knap så let at håndtere i praksis, som det er ved de større kampe med øvrigheds personer til stede. Her er man ofte nødt til at forlade sig på, at der er fornuftige klubledere (eller andre tilskuere) til stede, også i mangel af højtalere.

Til et helt andet hjørne af loven, relateret til de relativt nye regler ved udskiftning, hvor en spiller, der skal udskiftes, normalt skal gå over den nærmeste linje, medmindre der er sikkerhedsmæssige eller andre forhold, som gør en anden løsning rimelig.

Hovedsagen og hele tanken bag regelændringen er, at der ikke går mere tid med det end højst nødvendigt. Jeg har fået en henvendelse fra en læser, som også er træner, og han havde endda været så elskværdig at vedlægge et lille videoklip fra den ungdomskamp, som det handlede om. Resultatet af det hele var, at hans spiller fik en advarsel for at gå ud ved midten, som han altid havde gjort – til trods for, at dommeren gerne ville have ham ud et andet sted. Og en advarsel her gør en vis forskel, eftersom

den betyder 10 minutters udvisning. Lad mig sige det, som det er: jeg var ikke stolt af at se det klip.

Dommeren forsøgte tilsyneladende at råbe spilleren op fra ryggen af ham for at fortælle, at han skulle gå ud et andet sted. Spilleren bevægede sig i absolut fornuftigt og ikke forhalende tempo afsted hen det sted, som han var vant til. Det er korrekt, at det i princippet skal medføre en advarsel, hvis en spiller ikke retter sig efter dommerens anvisninger – så taler vi om usportslig opførsel. Men for det første har vi sagt, at man her i starten uden tvivl er nødt til dels at have løvbogen i den ene hånd, men også være pædagogisk med den anden hånd. Der kan sagtens stadig være spillere, der ikke har registreret, at der er sket noget nyt. For det andet er det at forsøge at råbe folk op på afstand bagfra sjældent specielt effektivt – det er i hvert fald, hvad jeg forsøger at fortælle min kone, når hun henvender sig på den måde. Hvis dommeren virkelig mente, at det var livet om at gøre at få spilleren ud det rigtige sted, havde løsningen været at bevæge sig op foran spilleren og kommunikere. Og så var slutresultatet sikkert blevet, at der var blevet spildt mere tid, end hvis spilleren bare havde fået lov til at gå ud. Lovmæssigt er der ikke noget at komme efter – men jeg minder igen om, at man som dommer skal løse problemerne og ikke skabe dem. Der skal være kød på advarsler, og de må aldrig blive teknikaliteter, som ikke gavner nogen, men bare bringer dommeren i unødigt fokus.

Hvad vi har set herhjemme i de øverste rækker, er faktisk, at spillene ofte spurter ud ved midten, hvis det ikke er helt oplagt, hvad der er den nærmeste linje. Og så er effekten jo opnået. Til gengæld har vi også set spillere gå ud ved den modsatte linje og så luske hele vejen rundt om banen og hilse på tilskuerne undervejs, stadig iført deres spilletrøje. Det kan godt være distraherende for en dommer eller linjedommer, når der f.eks. skal vurderes en offside-situation, så her afventer vi lige udviklingen og ser, om der skal falde nogle venlige ord.